

**Komisja Oświaty
Rady Miejskiej
w Sosnowcu**

W związku z posiedzeniem Komisji Oświaty Rady Miejskiej w Sosnowcu zaplanowanym na dzień 21 maja 2024 r., przekazuję informację dotyczące pkt 2 porządku obrad.

Pkt.2. Aktywność na zajęciach wychowania fizycznego w roku szkolnym 2023/2024 (szkoły podstawowe i średnie).

Aktywność fizyczna w dzieciństwie i młodości jest niezbędna dla prawidłowego rozwoju fizycznego, motorycznego, psychicznego i społecznego człowieka oraz dla zapobiegania zaburzeniom rozwoju i zdrowia, zwłaszcza otyłości i zaburzeniom układu ruchu. Odpowiedni poziom aktywności fizycznej przyczynia się do właściwego rozwoju i utrzymania stanu układu ruchu (kości, mięśni, stawów), układu sercowo-naczyniowego (serca, płuc), właściwej koordynacji i kontroli ruchu, a także ułatwia utrzymanie zdrowej, właściwej masy ciała. Aktywność fizyczna wiąże się także z korzyściami psychologicznymi u młodych ludzi, takich jak poprawa kontroli nad objawami lęku i depresji, pomaga w rozwoju społecznym poprzez stwarzanie możliwości do autoekspresji oraz pomaga budować pewność siebie i właściwe interakcje społeczne.

Ogólnoświatowe rekomendacje dotyczące niezbędnej, minimalnej dawki aktywności fizycznej dla wszystkich grup wiekowych, w tym również dzieci i młodzieży, ogłaszane są przez Światową Organizację Zdrowia (WHO). W przypadku dzieci i młodzieży w wieku od 5 do 17 lat aktywność fizyczna obejmuje szerokie spektrum zachowań: zabawy i gry ruchowe, przemieszczanie się, czyli ruch lokomocyjny, szkolne lekcje wychowania fizycznego, a także wszystkie inne wspólne aktywności ruchowe z rodziną, szkołą i znajomymi. W celu poprawy wydolności krążeniowo-oddechowej oraz usprawnienia funkcjonowania mięśni i zdrowia kości u dzieci i młodzieży WHO wystosowała następujące zalecenia:

- co najmniej 60 minut aktywności fizycznej o umiarkowanej lub wysokiej intensywności, przy czym każda ilość dodatkowej aktywności fizycznej, przekraczająca zalecane minimalne 60 minut, zapewnia dodatkowe korzyści zdrowotne,
- większość dziennej aktywności fizycznej dzieci i młodzieży powinny stanowić umiarkowanie intensywne ćwiczenia aerobowe (czyli tlenowe), do których należy włączyć ruch

o intensywnym natężeniu, wymagający większych nakładów energetycznych,

- co najmniej 3 razy w tygodniu aktywności ruchowe winny być ukierunkowane na wzmacnianie i kształtowanie mięśni i kości, a zatem idealne dla dzieci będą gry i zabawy grupowe lub indywidualne z piłką, bieganie, skakanie, jazda na rowerze, rolkach, czyli zajęcia zwiększające siłę, szybkość i gibkość.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 03 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2024 r., poz. 80) zagwarantowało nauczanie wychowania fizycznego w wymiarze 4 godzin lekcyjnych w tygodniu dla uczniów klas IV–VIII szkoły podstawowej oraz 3 godzin lekcyjnych tygodniowo dla uczniów klas I–III szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowej.

Według danych udostępnionych przez sosnowieckie szkoły podstawowe oraz ponadpodstawowe frekwencja na zajęciach wychowania fizycznego wynosiła 95,12 % (stan na dzień 6 maja 2024 r.). Z ogólnej liczby 19 783 czynnie w zajęciach uczestniczyło 18 808 uczniów.

Frekwencję na zajęciach wychowania fizycznego na poszczególnych etapach edukacji przedstawiono w Tabeli 1.

Tabela 1. Frekwencja na zajęciach WF na poszczególnych etapach edukacji (stan na 6 maja 2024 r.).

Etap edukacji	Liczba uczniów	Frekwencja na zajęciach WF (%)
Szkoła podstawowa: klasy I - III	4427	99,53
Szkoła podstawowa: klasy IV - VIII	6845	98,16
Szkoły ponadpodstawowe	8511	93,96

Spadek aktywności fizycznej młodzieży w szkołach ponadpodstawowych wynikać może z faktu, że uczniowie znajdują się pod dużą presją czasu, m.in. ze względu na konieczność dojazdów do szkoły. Panuje także przekonanie, że czas przeznaczony na sport poświęca się kosztem nauki, co może mieć negatywne skutki w rozwoju edukacyjnym młodzieży. Bariery jest również postępująca instrumentalizacja i profesjonalizacja aktywności fizycznej, tzn. regularne treningi postrzegane są jako środek do osiągnięcia określonych wyników sportowych, dostępny jedynie dla młodzieży o odpowiednich predyspozycjach sportowych. Ponadto przez dużą część młodzieży, aktywność fizyczna jest traktowana jako sposób na utrzymanie ciała w odpowiedniej formie. Takie podejście znacznie zmniejsza odczuwaną radość z aktywności fizycznej. Należy także zwrócić uwagę, że uprawianie sportu nie jest postrzegane przez tę grupę wiekową jako atrakcyjne, wobec czego nie sprzyja zdobywaniu akceptacji grupy rówieśniczej, co jest dla młodzieży bardzo ważne.

W tabeli poniżej przedstawiono frekwencję uczestnictwa w lekcjach wychowania

fizycznego w sosnowieckich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

Tabela 2. Frekwencja na zajęciach WF w poszczególnych placówkach (stan na 6 maja 2024 r.)

Nazwa szkoły	liczba uczniów	Frekwencja na zajęciach WF (%)
Szkoła Podstawowa nr 1	279	96,42
Szkoła Podstawowa nr 3	254	99,21
Szkoła Podstawowa nr 4	363	99,72
Szkoła Podstawowa nr 6 z Oddziałami Dwujęzycznymi	719	98,19
Szkoła Podstawowa nr 8	517	99,03
Szkoła Podstawowa nr 9	273	99,63
Szkoła Podstawowa nr 10	336	98,51
Szkoła Podstawowa nr 12	227	98,24
Szkoła Podstawowa nr 13	158	100,00
Szkoła Podstawowa nr 15	350	99,14
Szkoła Podstawowa nr 16	214	96,73
Sportowa Szkoła Podstawowa nr 17	213	98,12
Szkoła Podstawowa nr 18	226	98,23
Szkoła Podstawowa nr 19	292	99,32
Szkoła Podstawowa nr 20	316	99,05
Szkoła Podstawowa nr 21	255	99,61
Szkoła Podstawowa nr 22	325	99,69
Szkoła Podstawowa nr 23 z Oddziałami Dwujęzycznymi	287	97,21
Szkoła Podstawowa nr 25	259	96,14
Szkoła Podstawowa nr 27	212	97,17
Szkoła Podstawowa nr 29	311	98,71
Szkoła Podstawowa Specjalna nr 30	139	97,12
Szkoła Podstawowa nr 32	378	99,74
Szkoła Podstawowa nr 33 z Oddziałami Specjalnymi	303	98,68
Szkoła Podstawowa nr 35	126	98,41
Szkoła Podstawowa nr 36	240	99,58
Szkoła Podstawowa nr 37 w ZSO 11	95	100,00
Szkoła Podstawowa nr 38 w ZSO 5	483	98,14
Szkoła Podstawowa nr 39	393	98,73
Szkoła Podstawowa nr 40 w ZSO 14	406	99,01
Szkoła Podstawowa nr 42 w ZS 2	507	98,22
Szkoła Podstawowa Specjalna nr 44 w ZSS 4	107	100,00
Szkoła Podstawowa nr 45 z Oddziałami Dwujęzycznymi	788	97,34
Szkoła Podstawowa nr 46	378	98,15
Szkoła Podstawowa nr 47	349	97,71
Szkoła Podstawowa nr 48 Mistrzostwa Sportowego w ZSO 3	194	100,00
II Liceum Ogólnokształcące	669	91,93

III Liceum Ogólnokształcące w ZSO 3	342	81,87
IV Liceum Ogólnokształcące	570	88,25
VI Liceum Ogólnokształcące	672	76,91
VII Liceum Ogólnokształcące w ZSO 14	607	97,07
IX Liceum Ogólnokształcące	680	91,47
Technikum nr 8 w ZSEil	1131	91,34
<i>Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, ul. Grota Roweckiego 64</i>		
Technikum nr 1 Ekonomiczne	508	94,88
Technikum nr 3 Gastronomiczno - Hotelarskie	330	95,76
Branżowa Szkoła nr 4 Gastronomiczna	175	89,71
Technikum nr 7 Projektowania i Stylizacji Ubioru	570	91,05
Branżowa Szkoła nr 9 Rzemieślniczo - Artystyczna	94	92,55
<i>Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, ul. Kilińskiego 25</i>		
Technikum nr 2 Architektoniczno-Budowlane	183	85,79
Branżowa Szkoła nr 2	49	95,92
Branżowa Szkoła nr 3 Architektoniczno-Budowlana	57	91,23
Technikum nr 4 Transportowe	669	89,84
Technikum nr 5 Samochodowo-Mechatroniczne	236	89,41
Branżowa Szkoła nr 7 Samochodowo-Mechatroniczna	240	94,17
Technikum nr 6 Grafiki, Logistyki i Środowiska	677	89,66
Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy w ZSS 4	52	100,00

Przyczyny nieuczestniczenia w zajęciach wychowania fizycznego można podzielić na zdrowotne i pozazdrowotne:

1. Przyczyny zdrowotne.

Ze względu na stan zdrowia i predyspozycje, uczeń może być zakwalifikowany do jednej z poniższych grup:

A – zdolny do zajęć bez ograniczeń

As – zdolny do zajęć bez ograniczeń, uprawiający dodatkowo sport

B – zdolny do zajęć WF z ograniczeniami

Bk – zdolny do zajęć WF z ograniczeniami, wymagający dodatkowych zajęć ruchowych lub korekcyjnych

C – niezdolny do zajęć WF czasowo lub trwale

C1 – niezdolny do zajęć WF, uczestniczący w zajęciach korekcyjnych.

Ucznia kwalifikuje lekarz podstawowej opieki zdrowotnej podczas profilaktycznego badania lekarskiego:

1. Na podstawie badania dziecka oraz informacji uzyskanych od dziecka i jego rodziców lekarz podejmuje decyzję o zakwalifikowaniu do grupy na zajęcia wychowania fizycznego, a wynik kwalifikacji zapisuje w karcie badania profilaktycznego ucznia.

2. Lekarz przekazuje informację o kwalifikacji do grupy na zajęcia WF uczniowi i jego rodzicom

oraz pielęgniarce szkolnej.

3. Pielęgniarka informuje nauczyciela wychowania fizycznego o wyniku kwalifikacji. Jeśli uczeń jest przewlekłe chory, informacja ta jest przekazywana na początku każdego roku szkolnego.

U niektórych uczniów mogą występować przewlekłe choroby czy niepełnosprawność. Nie muszą one stanowić jednak przeszkody w uczestnictwie w zajęciach wychowania fizycznego, ani w aktywności fizycznej innego rodzaju. To lekarz szczegółowo określa rodzaj ograniczeń lub zaleceń dla ucznia i nauczyciela wychowania fizycznego, uwzględniając stan zdrowia ucznia oraz jego predyspozycje. Jeśli ograniczenie uczestnictwa w zajęciach wychowania fizycznego jest czasowe, lekarz podaje czas trwania niezdolności do zajęć. Powinien również zdecydować, czy uczeń może uczestniczyć w zawodach sportowych i sprawdzianach na lekcjach wychowania fizycznego.

Na podstawie § 4 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. 2023 poz. 2572 ze zm.) dyrektor szkoły, po przedstawieniu przez ucznia opinii lekarza o ograniczonych możliwościach uczestniczenia w zajęciach wychowania fizycznego ma dwa rozwiązania uwzględniające stan zdrowia ucznia:

- zwolnienie ucznia z wykonywania określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego. Podstawą do tego zwolnienia jest opinia lekarza o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia ćwiczeń wskazująca, jakich ćwiczeń fizycznych lub jakiego rodzaju ćwiczeń uczeń nie może wykonywać oraz przez jaki okres. W tym przypadku uczeń uczestniczy w zajęciach wychowania fizycznego z ograniczeniem wykonywania niektórych, wskazanych przez lekarza ćwiczeń fizycznych. Uczeń jest oceniany i klasyfikowany. Natomiast nauczyciel wychowania fizycznego ma obowiązek dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia.

- całkowite zwolnienie ucznia z realizacji zajęć wychowania fizycznego. Zwolnienia dokonuje dyrektor szkoły na podstawie opinii lekarza o braku możliwości uczestniczenia ucznia w zajęciach wychowania fizycznego, przez okres wskazany w tej opinii. W tym przypadku uczeń nie uczęszcza na zajęcia wychowania fizycznego i przez okres zwolnienia nie jest z nich oceniany. Jeżeli okres zwolnienia z realizacji zajęć wychowania fizycznego uniemożliwia ustalenie śródrocznej, rocznej lub semestralnej oceny klasyfikacyjnej, uczeń nie podlega klasyfikacji, natomiast w dokumentacji przebiegu nauczania wpisuje się „zwolniony” albo „zwolniona”.

W tabeli nr 3 przedstawiono ilościowe i procentowe zestawienie zwolnień lekarskich w sosnowieckich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

Tabela 3. Zestawienie zwolnień lekarskich z lekcji WF w sosnowieckich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych (stan na 6 maja 2024 r.)

	Liczba uczniów	Liczba zwolnień lekarskich z lekcji WF	Liczba uczniów posiadających zwolnienia z lekcji WF (%)
Szkoły podstawowe	11 272	147	1,30
Szkoły ponadpodstawowe	8 511	818	9,61

2. Przyczyny pozazdrowotne.

Wśród pozazdrowotnych przyczyn braku aktywnego uczestnictwa w zajęciach wychowania fizycznego najczęściej pojawiają się:

- zwolnienia przez rodziców,
- brak stroju,
- wagary,
- złe samopoczucie zgłaszane nauczycielowi.